

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI:
KWASILÓW - CZESKI

Hlas Volyně

Hlas svědomí bývá u mnohých lidí tak slabý, že jej často přeslechnou.

J. Roux.

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Proč to je?

„Půjč knihu a poznáš člověka“, jest velkou vyslovenou pravdou obsaženou v tomto výroku. Podle odvedené knihy možno usuzovati o duševních sklonech a vlastnostech člověka, což není nic těžkého, neboť obdržíme-li odvedenou knihu pošpiněnou, potrhanou, rohy listů zohýbané, tu přece není žádnou filosofii říci, že člověk ten nemá velkého pochopení pro potřeby duševní, a velké úcty pro obsah, autorem do knihy vložený, a celou řadu jiných vlastností možna odhádnouti. Rovněž podle jistých okolností možno usuzovati o povaze, životním a kulturním obzoru celé skupiny lidí, třeba celé obce.

Mám před sebou čísla 3 a 4 „Hlasu Volyně“ z tohoto roku. Uveřejněn jest v nich finanční výsledek provedené sbírky v „Týdnu Matice“ ve prospěch téže, a při prohlížení a porovnávání číslic, přišel mě na mysl výše uvedený výrok.

A prosím, posuďte sami! Což nedá se mnoho čísti z takového příkladu? Na listinu číslo takové a takové, sebráno dejme tomu — 38.20 zl., a sumu tu darovalo, zase dejme tomu 53 darců. A již v myslí čtete: — „no ti se mnoho nepraštili přes kapsu, takoví zámožní lidé by mohli rozhodně dáti více, avšak počkat! — Kde je přesně Vás ta druhá polovina občanů, vždyť je tam okolo sta čísel? Což ti nedali nic? A proč? (Ja myslím, že proto, poněvadž nebyli právě doma když se sbírka prováděla). Druhý příklad. V některém městě, nebo městě, kde jest jistý počet Čechů, ba dosti a usný počet, na sběrací listinu se nesebralo nic. Anebo řeknem, sebrali tam třeba — 25 zlotých. A tu již čtenář znající naši menšinu z toho odsuzuje: „nono. — ale vždyť to známe, oni ti naši Čecháčkové v tom A., B., C., nebo D., za mnoho nikdy nestáli, ač je již tam do sta, živobyť tam mají dobré, ale pro naši menšinu nikdy mnoho neznamenali a k nám se moc nehlásí, třeba, že podmínky pro veřejný život naší menšiny jsou tam velmi dobré...“

V jedné, (a možná i více) dosti početné a zámožné obci, při provádění sbírky v „Matičním týdnu“ naši občané (kteří se jistě nenarodili na štědrý den) věnovali „Matici“ po 10, 15 až 20 grošů, omlouvajíce se: „Víte, ono

toho je moc najednou. Teď na zimu, potřeba obleknouti rodinu, zaplatit daně, každý týden „soltys“ dělá nějakou sbírku, a teď ještě ta „Matice“. To už člověk aby nešel do hospody, a „barvičku“ aby hrál jednou za týden!“ A už vidím jak usuzujete, podle „půjčené knihy“: „Ach! to já už vím, to oni ti naši, z toho volyňského „Kocourkova“ se tak významenali kdyby to tak bylo „každý týden čtvrtek“ to jo — ale každý rok týden Matice? O, to pane nejde!“ ...

A teď zahřmě satirický bič a ... — — — opravdu těžko a smutno psát o těchto věcech dnes, ve čtrnáctém roku existence Matice; dnes kdy dvánáctý rok mezi nás zanášá úsilí o správné pochopení snahy hesla „více práce uznání a obětavosti pro společnou věc“, „Hlas Volyně“ dnes již by bylo na čase by podobné zjevy vymizely ...

Krajané! Matice k Vám přichází jednou za rok, nebo za dva se vztaženou rukou a skromnou prosbou, „dejte sami pro sebe“, a strašným nevděkem by bylo, odehnati Ji od sebe, aneb odbýti Ji almužnou, která se podává žebračku. Shora uvedené jsem nepsal proto abych se někoho nelibě dotkl, ale proto aby každý z nás si uvědomil čím Matice pro nás jest a jak se k ní napřístě zachovati. Do příštího „Týdne“ zbývá nám dosti času, a za ten čas dokažme, při každé menší neb větší, soukromé či veřejné slavnosti, že na Matici nezapomínáme. Porozumění pro snahy Matice, nutno to uznati, rok od roku roste, ale dosti pomalu a liknavě, a hlavně také, ne všude jak by to mělo být. A tak Vám zajistě nebude divno, že jsem nadepsal svůj článek „Proč to je.“ ...

V. Louda.

Současný stav rolnictva v Polsku.

Dne 25. I. t. r. v rozpočtové komisi Seimu konala se diskuse nad rozpočtem Ministerstva Zemědělství. Na této schůzi ministr zemědělství p. J. Poniatowski přednesl obsáhlý referát o současném stavu rolnictva.

Nejvíce se pěstuje dle slov p. ministra žito. Poslední dobou se věnuje značná pozornost pěstování lnu a tak zvaných rostlin olejnatých. Rovněž produkce tabáku se zvětšila 7-krátě proti roku 1926. Dále ministr poukázal jaká evoluce nastala v příjmech drobných hospodářství. Jestli v letech 1926/27 a později 33.6 proc. bylo průměrně z dobytkařství, 23.8 proc. z produkce rostlin a zbytek na ostatní, to o pět let později máme 51 proc. průměrně z dobytkařství, 27 proc. z produkce rostlin. Ve vývozu čili exportě dobytka a masa zasluhuje na pozornost procentní vzrůst artiklů přepracovaných v továrnách čili „bekoniárnách“.

V roce 1929 export dobytka činil 68 proc., půlfabrikátů 31.4 proc., zas fabrikátů sotva 0.6 proc. Dnes fabrikáty činí 30 proc., půlfabrikáty 46 proc. a živá zvířata sotva 24 proc. Zvětšení vývozu, jest v průměrném spojení s větším počtem zemí, kam se vyváží. V roce 1929 Polsko vyváželo do

18 států, v 1936 r. vyváží již do 45 států, nacházejících se ve všech dílech světa. Na základě těchto všech údajů ministr jest toho zdání, že jsme svědky vzrůstu racionálního hospodaření.

Pochválně se ozývá také o komasaci, stvrzuje že v Polsku již teď jest několik set tisíc hospodářů, kteří začínají docenovat všechny výhody takového hospodaření.

Mezi jiným pan ministr vzpomíná o lesích o vývozu lesního materiálu. Konstatuje, že vývoz dřeva po úhli jest jednou z největších položek v celkovém polském exportě. Soukromé lesy dávají 62.5 proc. materiálu a dřeva, státní lesy zas 37.5 proc. Státní lesy dávají okolo 4.5 milionů metrů dřeva a soukromé 7.5 milionu. Export vynáší 33 proc., konsumce čili spotřeba v kraji 66 proc.

Velký význam připisuje p. Poniatowski rozvíjenímu se stále družstevnictví; vidí v něm ze strany rolníka hledání cesty ku lepšímu zítřku a pozbavení se zbytečného vyzisku ze strany ziskuchtivého kupectví. Také stvrdil, že zelinářství stále se rozrůstá.

(Pokračování na stránce 3.)

Osvětová hlídka.

Grónsko je zodpovědné za naše počasí.

Jak je známo, nezávisí počasí a jeho předpověď pouze na poměrech v nejbližším okolí nýbrž na povětrnostním stavu celé severní polokoule, či ještě lépe, celé zeměkoule vůbec. Pozorováními bylo zjištěno, že polární končiny mají rozhodný vliv na naše počasí. Vzduch na rovníku se otepluje, stoupá vzhůru a ve vysokých vrstvách proudí pod iménem antipasátů směrem k pólům. Ve středních a vyšších zeměpisných šířkách klesá k zemi a proudí zpět k rovníku.

K tomuto základnímu proudu přistupují ještě místní poruchy, nestiné rozdělení souše a moří, otáčení země atd. Od pólů proudící vzduch sráží se u nás s otepleným vzduchem, zde ležícím. Počasí je tedy boj mezi dvěmi vzdušnými masami. Ta vzdušná masa, která má větší sílu, nebo mohutnější pohyb, pronikne a přináší dotvornému území její počasí.

Na příkladě ukážeme význam polárních končin pro naše vědomosti o počasí. Víme, že naše „špatné počasí“ přichází hlavně ze západu a severozápadu. Avšak ono nepřichází z Ameriky, neboť bychom pak mohli zjistit kdy opustilo východní pobřeží Ameriky. Musí se tedy vytvořit teprve na cestě. Všichni dosavadní pokusy najít původ našich západních bouří na Atlantickém oceánu, nevedly do důd k výsledku. Nedávno, na základě badání americké expedice profesora Hobse, přišlo se k názoru, že vlastně Grónsko je tvůrcem evropského počasí. Grónsko je celé pohřbeno pod obrovskou vrstvou vnitrozemského ledu

a nad tímto rozsáhlým, 2,000.000 km² velkým územím leží chladný vzduch. Nad okolními mořskými oblastmi, které jsou též pokryty plovoucím ledem a jejichž temperatura se pohybuje kolem 0 stup. Celsia, je poměrně teplý vzduch. Na místech, kde tento studený a poměrně teplý vzduch se setkají, vznikají mohutné pohyby vzdušných mas. Tato minima, neboli střediska špatného počasí, pohybují se od Grónské směrem na jih. Když minou jižní výběžek Grónska, dostávají se na Atlantický oceán, jejich směr je obrácen k východu a ona přichází k nám ze západu, resp. severozápadu. Jak by se dalo odvodnit, že přes stále stejné otáčení se země kolem slunce máme někdy velmi suché léto — jako na příklad 1934 — jindy zase hoině dešťů? Jednou máme mírnou zimu, jindy zase ostrý mráz, prudké sněhové vánice? Bude jistě trvat i leta nežli budeme moci tyto otázky s jistotou zodpovědět. V Grónsku zeměvědní německý profesor Wegener, vubral si právě Grónsko pro svoje pozování a ze účelem studia uvedených otázek podnikl tam několik výprav. Též polárních stanice v mezinárodním polárním roce 1932/33 věnovaly se hlavně pozorování počasí. Německé pozorovací stanice na ostrově Kajartalik v jihozápadním Grónsku hlásila na př., že klesání teploty vzduchu bylo během roku 1932 až 1933 t. j. od října 1932 do září 1933, velmi nepatrné a nejnižší teplota dosáhla v zimě jen 15 stupňů pod nulou. Považme, že to je v ledu pokrytém Grónsku.

Na zlepšení předpovědi počasí nemá zájem pouze věda, nýbrž též velmi značně plavba a hospodářství. Pro sedláka bylo by velmi důležité, aby věděl, jaké bude v tom roce počasí. Podle deštivého neb suchého léta, za-

řídil by již na jaře setbu.

Není ještě známo, jaké úspěchy přinesl druhý polární rok, avšak doufejme, že se učencům podařilo odloučit tvůrce počasí — Grónsko — zase některé z jeho tajemství ve prospěch celého lidstva.

Hamburger Fremdenblatt.

Dopisy.

Z Ozeran českých.

Evangelické sbory pomaňují slova velkého učitele národu J. A. Komenského: „Odkazují tobě mládeže lepší, pilnější a zdárnější cvičení, nežli bývaly.“ dbají o dorost a mládež poskytující jim možnost, aby doplnili svoje znalosti nabyté ve školách. Pro dívky zřizují se nedělní besídky a pro dospělejší mládež sdružení a spolky pěvecké. K vedení těchto národních církevních organizací potřebujeme vůdce. Takoví se připravují v zimních školách, pořádaných každoročně v některém z evangelických sborů. Letos to byl v Ozeranech, které s velikou láskou a sebezapřením po celých omdni hostil účastníky školy z Boratna, Kupičova, Michajlovky, Sergejevky i z dalekého Zelova. Pravidelně každý den od 8.—13,5 hodiny 21 posluchačů poslouchalo referáty na témata biblická, výchovná a dějepisná. Brali také účast na praktickém vedení skupin nedělní besídky. Večer pak v místním kostele při veřejných shromážděních naslouchali jsme poučení na základě bible pro náš život osobní, rodinný, církevní a společný. Nebylo zapomenuto ani na společné hry mládeže, jimž byl jeden večer věnován. Věříme, že ozeranští souvěrci získali, vnímajícíce po celý týden poučné a povzbuzu-

Besídka.

Maxence van der Meersch:

Zachariáš.

(Dokončení.)

Dílo pokračovalo. Zachariáš jedl, spal, pracoval. Jeho tělesná bytost, stísněná týdnem nečinností a osamělým zoufalstvím, se posilovala těžkou prací. A hra jeho rukou, volná činnost jeho tělesného ústrojí, po týdně ohlušení a poustevnictví ho plnily jakýmsi živočišným blahem, z něhož se těšil, jaksi proti své vůli. Stravoval se ve Verhaelstrově hospodě na rohu náměstí. Dostával tam dobré jídlo, vykoupil si tam každý večer dýmku a vracel se domů jen vyspat se jako dřevo. Na konci každého týdne mu farář vyplácel čtyři sta franků. Zachariáš upozoroval, že bohatne. Osamělý muž mnoho neutrátl. A žena, zvláště marnotratná, jako byla jeho, přijde draho. Šetřil. V neděli ráno si teď sám pral, vytíral cihlovou podlahu, natíral na černo plotnu a pracoval na zahradě. Opoledne hrával v

karty s hostinským Verhaelstrem, nebo pomáhal ženám, matce a dceři, tahat konve piva hráčům v kuželky a lučištníkům Bratrstva svatého Šebestiána. Měli na konci Verhaelstrovu zahradu pozemek, na kterém stál vysoký stožár. Stříleli tam z luků, pobíjeli dřevěné holuby. A bylo slyšet jásavé výkřiky, když se králi podařila pákná rána. Helena Verhaelstrová, hodné a milé děvče, přicházela ráda do výčepu, když tam byl Zachariáš. Divil se tomu. Bylo mu sedmatřicet let, ji čtyřicet. Ale měl z toho ženského přátelství velké potěšení.

A peněhlu v něm nastával klid. Jak pracoval sám, daleko od lidí, na jakémisi obrovském díle, vnikal volna do jeho mysli klid. Kolem něho se klidně a ploše rozkládal vlámský kraj, širý obzor s uklidňujícími liniemi. Věž zakončovala pahrbek, výšinou měkkých obrysů, na níž se kupila vesnice. S ní člověk přehlížel celou rovinu, oživenou plným a bohatým venkovským životem, vlhké louky, posázené stromy, zraťá pole, bledé ovy, světle zelená a jednotvárná samet lnů. Krajinu přerývaly živé ploty, dlouhé trav-

naté příkopy, řady sloupů elektrického vedení, rorkročených nad poli a nad cestami a běžících přímo do nekonečna. Na severu tyčí o Linselles svou novou zvonici, vysokou věž, podobnou velkému holubníku starého sídla. O kus dál Commines se šesti rozbihačícími se komíny své velké elektrárny, jako by postavenýma nohama vzhůru — Wambrechies, Marquette na západě — a vlnitá a mlhavá čára Kemmelského a Messinského vrchu. Také Lille a jeho nový maják, štíhlý betonový sloup, vysoký sto metrů, na špičce rozšířený v hlízu, který se večer rozžihl jako pochodně... zase pole, geometrické vyvýšeniny, v nichž se skrývaly podzemní pevnůstky... A na východě celý les kouřících komínů, obrovských hromad ze železa, z kamene a z cihel, splývajících v těžkých, nízkých oblacích jako pod neustálou hrozbou bouřlivé oblohy: Roubaix — Tourcoing... Život v důvěrném spojení s tímto širým obrazem nasycoval Zachariáše peněhlou jakousi zjasnělostí, jako by se jeho duše byla rozšířila zároveň s jeho obzorem.

jící přednášky. Ale i my účastníci toho biblického kursu odnesli jsme si vysoké mínění o rodinách v nichž jsme hosty byli. Je ich zbožnost a křesťanská láska naplňovaly nás úctou k nim.

Nedělní besídky čili školy, které jsou rozsešy po celé republice Polské budou nyní organizovány ve Svaz Nedělních škol. Generálním sekretářem toho Svazu zvele koncem minulého roku krajan Dr. Emil Jelínek z Varšavy. Svaz tento připojen pak bude ke světovému svazu Nedělních škol, který mívá svoje sjezdy vždy za 4 roky.

Dvanáctý světový sjezd konal se ve dnech od 5.—12. června minulého roku v hlavním městě Norvežsku — Oslo. Na něm bylo přítomných 2690 delegátů od 48 národů ze všech pěti světových dílů. Sjezd se konal pod protektorem norvežského krále Haakona VII, který osobně se zúčastnil jednoho večerního shromáždění. Králové anglický, danský a císař japonský — poslali svoje pozdravné telegramy. Anglický král poslal na sjezd svého soukromého zástupce. Početná účast na sjezdu, vysoký protektorát i sám fakt, že v něm přijímali účast nejvýznamější církevní činitelé světového evangelicismu, svědčí výmluvně o důležitosti, kterou připisují evangelici práci nedělních škol ve výchově dětí v duchu evangelia.

Sjezd zakončen výstavou materiálů a literatury Nedělních škol z celého světa a každého zastoupeného národa. Český národ zastoupen byl desítkou delegátů. Zvláštností na sjezdu byl japonský prorok světového jména Toiohiko Kagava, na jehož přednášky pod širým nebem přicházelo až 10.000 osob.

Stojí za zmínku neobyčejná pohostinnost, které dozná i bez výjimky

Objevil ve věži zajímavé věci. Setupoval do minulosti, potuloval se v čase. Našel křídou psané stopy pocho- du Němců za války!

KARL GRAU
1917.

Potom těžký bronzový haleš. Na kterém ještě bylo vidět hřmotný bourbonský obličej Ludvíka XVI. Na trámec otcovy značky, zářezy, které vysekal nožem, aby usnadnil skládání, římské číslice: V, VIII.. A poznával rukopis, shledával se s rukou a jako by s celou památkou mrtvého, zvěnělou v jeho práci... A docela ve špičce, na hlavním střešním trámu, h'uboko vysekanou značku, která vydrží tak dlouho jako věž sama, značku dědovu:

Zacharia van Artelvelde.

Rozluštil ji dojat. Vyřezal nožem svou značku přímo pod ni. A spokojeně si říkal, že několik století po něm zůstane stopa jeho pobytu na zemi.

Tak, jak obcovał s dávnými věky, zaplavovala ho veliká moudrost. Uvě-

všichni delegáti v hlavním městě Norvežsku. Delegáti směli používatí bezplatné jízdy městskými tramvaji. Tento sjezd rozhodl, aby příští sjezd konan byl za čtyři roky v Jižní Africe.

V našich Nedělních školách pěstujeme v hojné míře zpěv a četbu. Tím se přičiňujeme ke všeobecnému vzdělání národnímu a pěstování vyšší mravní úrovně. J. M. T.

Současný stav rolnictva v Polsku.

(Dokončení ze stránky 1.)

V Polsku od roku 1918. do konce r. 1936. rozparcelováno 3.002.914 ha půdy. Největší rozmach parcelace připadá na rok 1922., kdy rozparcelováno 254.000 ha. V roce 1929. parce-

lace si'ně upada. V 1934 r. rozparcelováno 56.000 ha. V roce 1935 — 79.000. v 1936. — 92.588 ha. V 1937 — 38 r. Ministers vo prelinuje k nucenému výkupu 68.000 ha.

Do konce 1936 r. bylo v Polsku skomasováno 4.512.472 ha. Komasačí ve větším rozměru dokonáno v vojevodstvích bialostockém a volyňském, zas nejmenší v vojevodstvích stani-slavovském a tarnopolském.

Na základě tohoto referátu vidíme, že se značně zvětšilo pěstování lnu, chmele a tabaku. Také se zvětšilo pěstování rostlin, z kterých se vyrábí olej. Stvzuje se větší vydatnost ha v porovnání s předválečnými lety 1909 — 1913. Pan ministr jest toho náhledu, že záhodno všemi silami dbáti o upevnění novopovstalého zlepšení v našem rolnictvu. Přítel.

Kronika.

Svátek moře.

17. výročí dostupu Polska k moři bylo v celém státě slavnostně oslavováno. Ve školách se konaly přednášky o významu moře pro stát. Organizace kombatané a střelecké konaly smuteční akademie k uctění památky zesnulého zakladatele Mořské Ligi gen. Orlicz-Dreszera.

Zrušení porotních soudů.

Vláda připravila projekt změny zákona o soudech a trestních řízení. Porotní soudy, který egzistují v býv. záboru rakouském, budou zrušeny. Právní moc soudů grodských bude zvýšená.

Polští žide do střední Ameriky?

V souostroví Velkých Antil, na ostrově Haiti jest republika San Domingo o rozloze 50.070 km čtv. s 15 mi-

domoval si lépe marnost všeho a krát kost našeho pozemského dobrodružství. Dávni předkové mu našeptávali své velké poučení:

Život je krátký — marnost nad marnost... Všecko se opakuje. Všecky osudy, radostné i trpké, dojdou téhož konce... Nic nebrat tragicky, nepřeceňovat ani nepodceňovat krátký oddech mezi dvěma katastrofami, kterým je život. Sto let, sto krátkých let slunce a deště nad touto věží, která tím nebude o mnoho starší — sto žní na této věčné pláni a všechny dnešní tragédie budou tak maličké...

Potom kteréhosi nedělního odpoledne, bez vlastního přičinění, hloupě zůstal na zahradě sám s Helenou Verhaelstrovou.

Měla krásné silné hrdlo, týl, na němž se chvěly krátké vlasy, naryšavělé a plavé. Zakousl se do něho naplno. A děvče se obrátilo k němu a prudec mu podalo své teplé rty. Od této neděle začal snít o novém životě...

Týden před poutí šel Zachariáš oznámit farář. že kostra je hotova. Pokryvači mohli přijít.

lionem obyvatelů. Dle zpráv varšavského tisku, nabídl president tohoto státu kolonizaci polským židům. Každý přistěhovalec by prý dostal od státu farmu a pozemky ve výměře 30 arů. Výlody spojené s cestou, stěhováním a stavbou nejnútnejších budov na farmě by u jedné osoby nepřesahovaly částku 1.000 dolarů. San Domingo mohlo by přijmouti 4 miliony přistěhovalců. V nejbližší době má tam odjetí z Varšavy delegace židů aby siednala podmínky pro kolonizaci.

Povstalecké vojsko dobylo Malagy.

Do Říma přišla z Malagy tato zpráva: Oddíly povstalců vstoupily do Malagy, zdolavše před tím poslední střediska odporu. V bojích na bodák, při nichž bylo použito i ručních granátů.

„Vystrčí jsi kytici?“ řekl farář.

„Už jdu.“

„Tak neschledancu. Nařež si trochu květin v mé zahradě a až se vrátíš shora, přijď si pro výplatu... Však sis jí poctivě zasloužil.“

Zachariáš uvil kytičky, vzal si do kapsy kladivo, tři hřebíky, a stoupal s plošiny na plošinu. Došel na velký žebřík, opřený o špičku. Bylo mu veselo šel opatrně.

„Už bych nechtěl sletět“ — pomyslíl si.

A kladl pozorně nohy s přičky na přičku. Pod nim jako by se prohlubovala a nořila do hloubky klidná krajina, krásná krajina, kde bylo dobře žít.

Žebřík se mírně naklonil stranou. Zachariáš vzhlédl; vykřikl. Provaz, kterým byl žebřík nahoře uvázán ke kříži, vládl ve větru rozvázán... Žebřík klouzal, pomalu se nakláněl... Převrhl se do prázdna. Zachariáš spatřil pod sebou dlažbu rámečků, na kterou padal s výše stoosmdesáti stop...

„N. O.“

Nechťějí tomu porozumět na vsi, že městská móda se vůbec do vesnice nehodí, obzvlášť v zimě. Ve městě lidé přeběhnou přes ulici z domu do domu, neb podel několika domu a jsou zase ve vytopené místnosti. kdežto ve vsi, když někdo někam jede, tu musí často sedět dvě tři hodiny neb i půl dne na saních, tu cítí mráz i ten, co má dobré bačkory a velký kožík. Parkrát takto promrznout k vůli módě není příliš zdravé! Rýmu, kašel začítíme snadno, ale jak vyměníme prostydlou krev? Pak se mnozí diví: proč nejsou nyní, tak zdravé děti, jako dříve? A proč matky nejsou tak zachovalé, jako dříve? Máte to na pozoru všichni dívky, které se chcete provdati a obšťastniti svoje příští manžele. Jeden ze základu manželského štěstí jest — zdravá žena. A proto nemůžeme-li čeliti jiným příčinám ničícím naše zdraví, tož aspoň bojujme proti prostudě. Nestydíme se za babi-

činý vlněné punčochy, za vatový živůtek, za pěkný teplý šátek a jiné teplé věci. Nebojte se, že se spronevříte módě. Nevyhledávejte v módě jen hezké, ale praktické a užitečné.

Dcera Jaroslavova.

Různé zprávy.

K stému výročí smrti Alexandra S. Puškina.

(10.II. 1837 — 10.II. 1937.)

Je tomu právě 100 let co tragicky na souboji zahynul největší básník Ruska Alexandr Puškin; zahynul v mladém věku (38 letech), pln síly a nevšední energie. Jeho význam v dějinách ruské literatury byl ohromný. Slušně se porovnává ten znamenitý básník s carem Petrem Velkým. To co vykonal pro Rusko Petr I., to vykonal teď i Puškin pro ruskou literaturu. Dost často úlohu Al. Puškina v ruské literatuře porovnává se s úlohou Ad. Mickiewicze v polském básnictví. Pravda analogie jsou nemalé. Bezporně jeden i druhý jsou počátkem a zároveň i vrcholným bodem soudobého básnictví svého národa. Uznáno, že jak Ad. Mickiewicz tak i Al. Puškin jsou hlavními představiteli romantismu. Puškin no sobě zanechal celou řadu děl básnických, povídek: „Ruslan a Ludmila“, „Měděný ezdec“, „Poltava“ a jiné. Jeho drama „Borys Godunov“ jest jedním z nejlepších jeho děl. Zpámenitému básníku nebula těž cizí i pressa („Dubrovský“, „Dcera kapitánova“, a nedokončený „Černoch Petra Velkého“).

Však největším a nejznámějším dílem Puškina jest velká eposy „Evgžen Oněgin“. To dílo stává se charakteristickým pro celý pozdější romantismus, dobývá autorovi nesmrtelné a mezinárodní postavení a uznání díky dokonalému typu mužského Oněgina či „hrdinovi našich časů“ jak to okreslil druhý znamenitý básník Lermontov. V „Oněgině“ má literatura nejznámější prototyp „ruské ženy“ v osobě Tatjany. Puškin byl básníkem čisto ruským i ve výchově národa odehrál velkou úlohu.

Přítel.

Československo prodá pšenici Německu

V některých státech, jmenovitě v Německu, pociťují se silný nedostatek pšenice. Jenom Kanada má větší přebytky pšenice. O pšenici je dosti zájemců, kromě Německa kupují pšenici ještě Francie, Itálie, Nizozemí a Dánsko. Je ikož ČSR je pšenici dobře zásobena a to jak vlastní, tak také koupenou v Jugoslavii, má možnost určité zásoby odprodati, což již také učinilo, a to do Itálie, do Nizozemí a do Dánska. Nyní přišlo i Německo, které žádalo několik tisíc vagonů pšenice, kteréžto množství nemůže ČSR dodat a tak Německo se spokojilo s 500 vagony.

Světová těžba zlata.

Světová těžba zlata vzrostla od konce světové války do roku 1931 na 500 až 600 tisíc kg. což přesahovalo již těžbu předválečnou. V posledních letech však vzrůst pokračuje neobyčejnou rychlostí, takže loni bylo vytěženo již 960.000 kg zlata a letos se po-

čítá, že těžba překročí 1 mil. kg. Jihoafrická unie dosud dodává skoro šest desátých světové těžby.

Zajímavost o ženách.

Že se všude nekonají svatby tak, jako u nás, netřeba zajiště připomínati. Ale uvádíme pět zajímavých případů „námluv“, které jsou vskutku zvláštní: — V Kalifornii žádají rodiče nevěsty na ženichovi šňůru perel. Nemůže-li jim perly dati, nedají mu dceru. — V Mexiku se nedostane mladá švarná Navačka laciněji, než za tučet dobrých koní. — Ženy kaferské se vdávají, jen když nápadník za ně zaplatí několik krav. — V Australii stojí dobrá žena průměrně čtyři býky. Jsou však i případy, že rodiče švarné dívčice požádají na ženichovi celé stádo býků. — Na ostrovech Tenimberských lze dostati poctivou ženu jen za sloní zuby. — Jak z uvedených případů zřejmo, není všude možno se „snadno a rychle“ oženiti.

Napoleonovo loďstvo.

Italská „Společnost pro využití potopených lodí“ hodlá vyzdvihnout Napoleonovo potopené loďstvo. Je to loďstvo, jež Britové za velení admirála Nelsona zničili roku 1789 v bitvě u Abukiru na egyptském pobřeží. Na lodích byl velký válečný poklad ve zlatě a bohatá kořist uměleckých prací z Egvptu. Všechny potopené lodě jsou v hloubce jen 25 až 30 metrů, takže práce pro potápěče není nijak těžká. Italská potápěčská loď, která tam pracuje, zlistila už polohu osmi řadových lodí, menších jednotek a nákladních plachetnic a označila je plaváky. Jen poloha vlajkové lodi

140.

stí,“ zžertoval Artur. „Ty jsi chudá a proto budeš mít štěstí v lásce.“

Rozžvatlali se jako děti. Hodina za hodinou mýjela, měsíc tiše vystupoval na oblohu, tichá noc voněla květy a nížila svůj noční příkrov, ale jim jako by den nastal. Tisíce nové věci jim napadly, brzy smutné a brzy veselé vzpomínky a obavy je zaujímaly a bylo již po půlnoci, když se rozcházeli. Dívce šel až blízko k jejímu domovu, naposed se objali, zlíbali a již zmizela jako stín, neslyšnými kroky chvátající do svého pokoje. Dívka se chvíli za ní, jako by stále čekal, že ještě jednou se objeví a ještě jednou že ji bude moci obejmout, potom však se otcil a zvolna se vracel k zámku.

Zvláštní slavnostní nálada duševní jím hýbala. Byl si vědom, že učinil velmi vážný krok a že stojí na rozhraní života. Všechna lehkomyšlnost ho opouštěla a šerým mužným okem patřil vstříc budoucnosti. Teď teprve si uvědomil, jaké boje ho očekávají. Před Mladou se tvářil statečným a poníral, že by teta činila nějaké velké obtíže. Sám sobě však doznal, že se těmto bojům nevyhne a že se teta dojísta bude zle hněvati a pokoušeti se, aby jeho rozhodnutí zvrátila. Kdyby šlo pouze o něho samotného, byl by se lehce přepřel přes tyto myšlenky, ale se zaslíbením

137

zmocňovalo, ale rychle se opanoval. Artur dojat její úzkostí, přivinul se k ní a její hlavu ke svým prsoum přitiskl.

„Tvůj otec je mým otcem,“ pravil vážně. „Nedopustím, aby v něčem tipěl, a kdyby přece mimo nadání ho něco těžkého potkalo, ať to snese z lásky k tobě.“

„Děkuji ti za dobrá slova a neřek se, že ná o stále vymýšlím. Tak se mi zdá, jako bych tušila těžké mraky, které se nad nás valí a proti kterým dlužno včas stavěti hráze. Zítra ještě neřeknu doma nic, vyčkám, jak ty doma pochodíš, ale potom musím všecko říci.“

„Proč bys ty říkala? Není přece tvoji povinností otcí oznamovat, co mu oznámit mám já. Po rozmluvě se strýcem přijdu k vám, abych tvé rodiče požádal za tvou ruku a doufám, že tvůj otec nebude nic proti mně namítat.“

„Nestihne-li nás nehoda, jakou radost budou mít!“ zabloudila nadšeně. „Oni, kteří zvykli na tvrdý život, kteří neměli jiné starosti, leč aby dětem lepší osud připravili, kteří se vždycky báli, jak budou děti žít! Kéž by již k vůli nim nás nepotkalo neštěstí!“

„Nepotká, doufej. A když potká přece zase zasvitnou lepší dny. A teď již dosti těch všedních starostí. Rád bych s tebou mluvil o

„L'Orient“ nebude nikdy zjištěna. Byla zasažena střelou do skladiště prachu a vyletěla do povětří. Jedinou potíží bude, že vraky jsou zavaleny nánosem mlského bahna, místy až třímetrovým. To bude odčerpáno velkými čerpadly a pak bude z lodí vynešeno, co lze zužitkovati.

Celá bursa padala do mdlob.

Ve schůzi dolní sněmovny podala britská vláda také zprávu, že její spor s lordem Nuffieldem o budování britského vojenského letectví je vyřízen. Je totiž vyřízen tak, že vláda musela svoje plány změnit podle diktátu lorda Nuffielda. Lord Nuffield se ještě před dvěma lety jmenoval prostě Morris a je britským Fordem. Před čtyřicet lety si zřídil v Oxfordu s kapitálem asi 120 zl. správkárnu jízdních kol. Pak je začal vyrábět. Když se objevily první automobily, začal je opravovat, pak se pustil do výroby motorů a konečně i do výroby automobilů. Dnes z každého sta automobilů v britské říši je na čtyřiceti značka „Morris“. Pan Morris si tím způsobem získal soukromé jmění asi 800 mil. Zl. a podle bridského zvyku byl jmenován lordem Nuffieldem.

V měsíci prosinci minulého roku dal Lord Nuffield na londýnské burse prodat 3 650 000 akcií svých podniků. Akcie o jmenovité hodnotě 7 Zl. byly prodávány s počátku za 55 Zl. a jejich kurs stále stoupal. Za tři čtvrti hodiny byly prodány všechny a bylo dosaženo kursů až 65 Zl. Takové prodejní orgie ještě londýnská bursa neviděla. Jeden burzovník byl odvezen do nemocnice, tři ztratily vědomí a byli

vzkříšeni na místě, po ukončení obchodu bylo v bursovním ochozu nalezeno 53 limců, které si ctiuhodní burzovníci pro ulehčení snáli a ve chvatu ztratili. Vypravují se o tom bursovním boji bohatýrské historky. Maličký bursovní agent koupil hned ze začátku 3 000 akcií po 55 Zl. a radostí nad tím omdlel. Když ho vzkřísili, stály akcie už 65 Zl. Ihned je prodal, vydělal 30 000 Zl. a radostí omdlel po druhé. Lord Nuffield dostal toho dne na hotovost přes 200 mil. Zl.

Hned nato daroval oxfordské universitě 40 mil Zl. a sdružení slenců 10 mil. Zl. Získal si tím pro sebe celé britské veřejné mínění. Když pak byla v Londýně otevřena automobilová výstava, dostala firma Morris hned první den objednávky na 98 063 automobilů v hodnotě skoro 400 milionů Z. A kupci nových akcií se už těší na dividendy.

Hospodářský zpravodaj.

Inž. V. Jansa:

O výživě hospodářských rostlin.

(Dokončení.)

Z hnojiv dusíkatých užívají se tyto: ledek vápenatý (salatra wapiowa) obsahuje 15½ proc. dusíku 28 proc. kyslíčnicku vápenatého.

Letek sodný (sa etra sod-va) obs. 15½ proc. dusíku. Obe tyto ledky účinkují rychle ano i za rosy se rozpouštějí. Používají se k hnojení na list, k vylepšování ozimu. Zadělavají se do půdy těsně před setím.

Salatrak obsahuje 15,5 proc. dusíku a asi 55 proc. kyslíčnicku vápenatého. Používá se a účinkuje jako ledky.

Vapnodusík (azotniak) zavírá 15,5 až 23 proc. dusíku a 50—60 proc. kyslíčnicku vápenatého. Používá se k hnojení jařin, teč na list a k hubení ohnice. Svým obsahem vápna neutralisuje půdy kyselé, ničí různé půdní škudce o choroby. Siran amonný (siar-čan amonowy) mletý zavírá 21 proc. dusíku ve vodě rozpustného, leč účinkuje pozvolna. Používá se na půdách neutrálních aneb bohatých vápnem. Vysevá se před setím a je-li jemně mletý, může býti použit k přihnojování ovsa na list, čímž se zároveň ničí ohnice. Za tím účelem se rozhodí z rána za rosy asi 2 metry na 1 ha.

Hnojíme-li draselnými (ro'asove-mi) hnojivy, má obilí pevnější slámu, nepolehá. Výnos obilí a okopanin je vyšší. Půdy písčité mají velké nároky na draslo.

Kainit obsahuje 8—12 proc. kyslíčnicku draselnatého, pročež se ho používá ve větších dávkách. Jemně mletý kainit se hod k hubení ocúnu a ohnice. Dobře se osvědčuje na rašelinných loukách, neboť potlačuje nežádoucí traviny a tím umožňuje vývin dobrého porostu. Na poli se rozhodí aspoň 2 neděle před setím.

Soli draselné obsahují 20 proc. kyslíčnicku draselného; používají se na půdách těžších.

Hnojiva fosforečná rozhodují o vyšších vynosch obilí a hlavně motylokvětých.

Superfosfat obsahuje 16—18 proc. kyslíčnicku fosforečného ve vodě roz-

138.

něčem jiném, o nás samotných, o naší lásce. Tak málo jsme se znali a tak málo jeden o druhém víme. Myslívala jsi někdy, kde chodí ten, kdo tě jednou líbat?“

Zasmálo se tichounce a tvář její se rozjasnila.

„Ano, velmi často jsem na to myslívala,“ přiznávala se jaksi rozveseleně. „Nehyly jsem tak hodná jak se ti zdá. Měla jsem nepokojnou krev a když jsem viděla, jak známá děvčata mají své lásky, jak horují a chlubí se polibky, často jsem měla pokušení a záviděla jsem jim. Ale po celý život mě cosi tajemného zdržovalo, že jsem odmítala příkře každý pokus, který byl učiněn, aby se ten či onen ke mně přiblížil. Něco mi povídalo, že přijde chvíle, kdy okusím slast lásky a že jen teokráte bude moje láska čistá, když budu moci před svého budoucího muže předstoupiti s hrdým vědomím, že nic netkví na mém svědomí. Teď se ta chvíle přiblížila. Jsem chudá, nejsem vzdělaná, snad často budeš žetel, že sis vybral ženu příliš prostinkou, ale na jedno jsem hrdá, jako bych byla šlechticnou, a to je vědomí, že se nikdy nedovíš nic, zač by ses musil stydět.“

Povídala to s nevinnou pýchou a on usmívaje se radostně, opravdu cítil jakési hrdé uspokojení, že ta, která se k němu tulí, po

139.

prvé cítila jeho polibky, že nikdo před tím nesetřel pel s jejích rtů a že její srdce je knihou, kterou teprve on otevřel.

„Nebudu se stydět, miláčku, pyšným na tebe budu a milejší mi budeš ve své prostotě, než šlechticna, jejíž srdce by bylo chladné a jež by mne dříve či později zrazovala. Jakmile promluví se strýcem, oznámím Alici, že zrušuji naše zasnoubení. Myslím, že jí to bude lhostejno, protože těžko asi je schopna nějaké lásky. Je sama sobě modlou a bude od muže žádati, aby i on se jí klaněl jako modle.“

„Vidíš, ráda bych ji poznala. Vím, že jest to pošetilý rozmar, ale přece bych ráda viděla tu, které jsem tě bezděčně odloudila. Budu si vyčítat, že jsem jí ublížila a proto, kdybych ji spatřila a přesvědčila se, že opravdu nebyla tvé lásky hodná, jaksi by se mi ulevilo.“

„Nepřej si ji viděti, aby se nestala tvým stínem. Věř, že ani ona nebude po tobě toužiti a že nebude dlouho se nad ztrátou trápit. Je velice bohatá a najde si brzy náhradu.“

„Ale ty byl bys poskytl jí přece hodně štěstí, kdo ví, najde-li někdy někoho, kdo by s ní tak poctivě smýšlel jako ty. Snad po letech bude na mě žehрати a záviděti mně chudé.“

„Má-li bohatství, má aspoň něco ku ště-

pustného. Dává se těsně před setím. Jest vhodným na půdách hlinitých a hūmusních. Na půdách písčítých se snadno vyluhuje.

Thomasova struska (Tomasina) obsahuje 15—18 proc. kysličníku fosforečného a 50—60 proc. kysl. vápenatého. Rozpouští se v slabých kyselinách. Účinkuje pozvolna. Dobře se osvědčuje na půdách kyselých, písčítých.

Supertomasina obsahuje 30 proc. kysl. fosforečného a asi 32 proc. kysl. vápenatého; neutralisuje půdy kyselé. Dobře se osvědčuje pro všechny půdy a plodiny.

Vápno dodáváme půdě některými hnojivami strojenými, jak bylo již mluveno, aneb přímo vápněním: na půdy písčité vyvážíme nehašené vápno (nejlépe vápený prach) na hlinité půdy se dává mleté vápno vyhašené. Na 1 ha dáváme 10—20 q v období 5—10 letém. Vápníme na podzim k jařinám po kterých přijde jetel. Za vápno jsou velmi vděčni: řepa, motylokvěté a chmel. Brambory, oves a žito snáší spíš půdy kyselé. Tedy vápno nepůsobí vždy jako živina, nýbrž i nepřímo. Zlepšuje půdní strukturu, neutralisuje kyselé půdy a rozpouští živiny v těchto obsažené.

Některé hnojiva před rozhazením lze mísiti: tak síran amonný s superfosfátem a draselnou soli (resp. s káinitem) a to i na delší dobu před použitím. Draselnatá hnojiva možno mísiti se všemi hnojivami, obzvlášť

směs káinitu s vápnem se velmi dobře osvědčuje. Thomasovou strusku možno použiti ve směsi s ledky a neb azotniákem.

Strojená hnojiva obzvlášť lehko rozpustná působí během jedné vegetační periedy.

Budíž zde uvedeno, že Ministerstvo Zemědělatví pro účely pokusné doporučuje tyto dávky živin na 1 ha:

	N (dusík)	P (fosfor) v kg.	K (draslo)
Obiloviny	20	30	30
Brambory	30	30	50

Tedy zaopatříme-li si k umělému hnojení azotniak 20 proc., sůl potašovou 20 proc. a supertomasinu 30 proc. Použijeme následující množství vyše uvedených hnojiv na 1 ha.

	Azotniak	Superto- masina.	Sůl po- tasová. v q (cent.)
Obiloviny	1	1	1.5
Brambory	1.5	1	2.5

Ovšem že tyto dávky strojených hnojiv by sklamaly na půdě v špatném stavu hnojivém.

CENY OBILÍ.

Záznam 10 II. soukromého obchodu—zač kupuje.

Žito zl. 22.00 za 100 kg
Pšenice „ 25.00 „

Ječmen	„ 23.00	„
Oves	„ 19.00	„
Hřečka	„ —	„
Proso	„ —	„
Řepák	„ 45.50	„
Hrách	„ 20.—	„
Fasole	„ 30.00	„
Mák	„ 88.00	„
Jetel	„ 100.00	„

Z Chmelného trhu.

CHMEL.

Žatec, dne 5. února 1937.

Na žateckém trhu chmelném také v uplynulém týdnu potrvála poptávka a týdenní obrát činil as 300 až 400 centů, o čehož velká část připadala na první polovinu týdne. Hledány byly hlavně střední chmele, ale také jednotlivé položky prima chmelů byly na trhu prodány za nejvyšší znamenité ceny. Kupováno bylo z největší části pro domácí potřebu, dílem pro export. Při klidné tendenci jsou ceny nezměněné a pohybují se v rámci

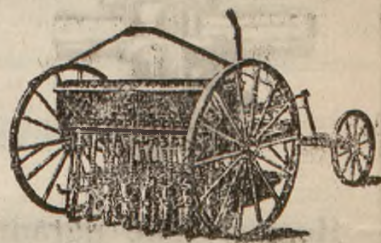
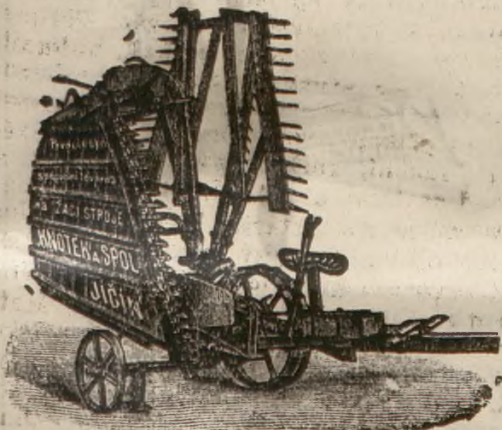
Kč 700. — až 1.200. — za 50 kg.

Veřejná známkovna chmele v Žatci ověřila a vyexpedovala dodnes 65,690 žoků v čisté váze, 151,270 cel. centů žateckého chmele loňské sklizně.

Český odbor Jednoty chmelařské v Žatci.

NEPŘEHLÉDNĚTE!!

Velmi důležité pro ty,
kteří si přejí míti dobrý
český stroj za velmi nízkou
— likvidační cenu.

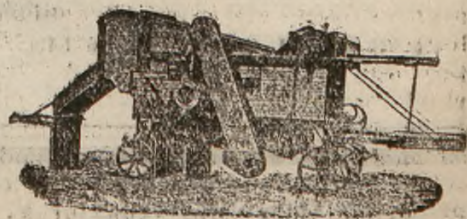
Následkem likvidace skladu—vyprodáváme!!

Prima české stroje

úplně nové, rovněž i zánovní vyprodáváme pokud zásoby stačí za KAŽDOU PŘIJATELNOU CENU.

Rudolf Jozef a Spol.,

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Kościelna č. 7. (vedle Kasy Skarbowej)

Celé Volyni jsou známa
nejchutnější piva
z parastrojního pivovaru

V. ZEMANA v Lucku.

Specialita pivovaru
— „SAKURA“. —

Doporučuj všude

tohoto českého podniku
znameníť mok.

Inserujte u nás!!!

Všichni kupujeme u firmy **G. VUGMEJSTER**, ul. 3. Maje 129.,
poněvadž všechny větší textilní továrny zřídily u firmy G. Vugmejster
své komisionní sklady a jmenovitě:

- 1) Továrna soukenného zboží F. Rabinowitz & Synové — Bělsko.
- 2) Továrna soukenného zboží H. Landsberg, Akc. Sp.
- 3) Továrna výrobků hedvábných Akc. Sp. Klinge & Schulz.
- 4) Továrna vlněného a kamgarového zboží P. Gerszowski & Sp.
- 5) Továrna plyše Teodor Finster.

Na skladě stále obrovský výběr nejnovějších výrobků těchto
továren a rovněž výrobků žirardovských závodů jako: plátňá lněná a
bavlněná, brezenty a j.

Ceny tovární — bez smlouvání!

Vlněné látky na paleta a mužské úbory od 5 zl. za metr.

Mimo toho na skladě G. Vugmejstra je stálý výběr kožešin
a hotových kožešinových palet francouzských facon, a to: pižmovcových,
fokových, hříběčích, teletinových, krtkových, marmlových a j.

Ceny nejnížší!

! Nekupujte, pokud jste se neinformoval u nás a nechybíte !

Czeska Spółdzielnia Rolniczo - Handlowa w Równem

(ČESKÉ HOSPODÁŘSKÉ DRUŽSTVO V ROVNĚ) ul. 3. Maje 149.

dodá Vám levně a na výhodných podmínkách:

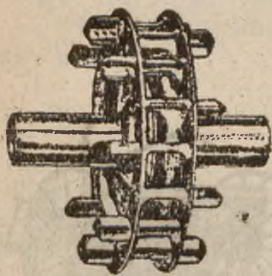
Secí stroje

lžičkové „UNIKUM“ 14 řádkové a jiné;
trybkové „PATRIA“; kombinované „IMPERATOR“

obdržené přímo od světoznámých továren

Žací stroje

obilní a travní v olejové lázni.

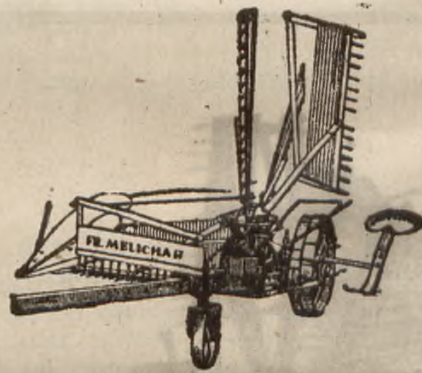
Melichar — Umrath

BRANDÝS n./Labem.

Československo.

Ceny a veškeré informace na požádání. —

Ze skladu v Rovně pokud zásoba stačí:

Hospodářské nářadí a stroje:

Pluhy, kultivátory, čistící mlýnky
a triery, pařáky, mlátičky.

Součástky k žacím strojům:

MELICHAR — UMRATH, MAC - KORMICK,
WESTERAS, DEERYNG, MASSEY - HARRIS
a jiným.

Hnojiva umělá výroby:

Kainit a sůl draselná — SPÓLKI AKCYJNEJ EKSPŁ. SOLI POTAS., LWÓW, PLAC SMOLSKI 5.
Superfosfat — ZJEDNOCZ. FABR. SUPERFOSFATOW. W POLSCE, WARSZAWA, UL. KREDYTOWA 4.
Hnojiva dusíkatá — ZJEDNOCZ. FABR. ZWIĄZKÓW AZOTOW. W MOŚCICACH i w Chorzowie.

S e m e n a :

buráková, vojtěšky, mrkve krmné a jiné.

Upozorňujeme,

zvláště na naše nízké ceny a prvotřídní jakost zboží, které dodáváme na objednávky přímo na adresy
odběratelů aneb vydáváme pokud zásoba stačí ze skladu:

v Rovně, ul. 3. Maje 149, telefon Nr. 533, Kvasilov u p. V. Červenky. Volkov u p. Vl. Mráčka.
Zdobunov u p. Jar. Otmara i V. Kloučka.